

EDIČNÍ ŘADA DNEŠNÍ SVĚT

Quassim Cassam / **Konspirační teorie**

Quassim Cassam je profesorem filosofie na University of Warwick; předtím učil v Cambridge, na University College London a téměř dvacet let v Oxfordu. V *Konspiračních teoriích* (*Conspiracy Theories*, 2019) rigorózně a přitom srozumitelně objasňuje povahu těchto teorií, důvody jejich popularity a příčiny jejich škodlivosti.

Překlad Alžběta Vargová.

Allen Buchanan / **Lepší než lidské.** Příslib a rizika biomedicínského vylepšování

Je morálně oprávněné, aby medicína nejen léčila nemoci, ale i vylepšovala člověka? V současné diskusi naneštěstí převládají extrémní pozice – na jedné straně konzervatismus, varující před nástupem zdokonalených nadlidí, na straně druhé nekritický optimismus, věřící v technologické řešení všech lidských problémů. Americký bioetik Allen Buchanan ve své čtivé knize odmítá jak konzervatismus, neboť lidský genom se stále vyvíjí a zásah do něj není přestupkem ani proti Bohu, ani proti přírodě, tak přehnaný optimismus, který podceňuje nezamýšlené důsledky vylepšování.

Překlad Tomáš Hříbek.

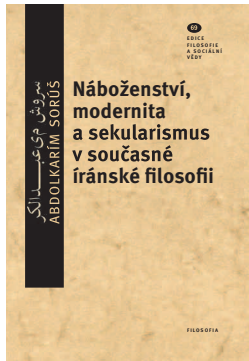
Již vyšlo: André Comte-Sponville / **Duch ateismu.** Úvod do spirituality bez Boha

Tony Milligan / **Pravda v době populismu**

Alexandr Lukin / **Čína a Rusko. Nové sblížení**

Kniha analyzuje složité a mnohdy nejednoznačné vztahy mezi Čínou a Ruskem a náročné koncepce, jež se pokoušejí tyto vztahy uchopit. Kniha je přínosná pro čtenáře globálních studií, politické filosofie a mezinárodních vztahů. Jedná se o český překlad knihy, jež byla původně publikována v Cambridge s cílem oslovit evropské čtenáře. Autor knihy prof. Lukin patří k výjimečným autorům, kteří jsou uznáváni jako znalci své problematiky jak v západních zemích, tak v Rusku a rovněž v Číně.

Překlad Miluš Kotišová.

Abdolkarím Sorúš
Náboženství, modernita a sekularismus v současné iránské filosofii

Abdolkarím Sorúš je nejvýznamnějším soudobým perským filozofem, jehož dílo je recipováno jak v muslimském světě, tak mimo něj. Monografie představuje Sorúšovo dílo překlady pěti stěžejních textů jeho filosofie náboženství a politické filosofie (Expanze a kontrakce náboženského vědění, Expanze prorocké zkušenosti, Kam směřuje náboženství v moderní době?, O důvodu pro náboženský intelektualismus, Radikální sekularismus) a je opatřena úvodní studií Zory Hesové.

Překlad Zora Hesová a Magdalena Bánská.

Marek Hrubec / **Od zneuznání ke spravedlnosti**

Kniha předkládá kritickou sociální a politickou teorii uznání a spravedlnosti založenou filosoficky a rozvinutou v sociálních vědách. Nyní, po uplynutí deseti let od prvního vydání, autor vypracoval druhé, rozšířené a aktualizované vydání. Po vyprodání knihy vznikla poptávka po dalším vydání, čímž vznikla příležitost reflektovat teoretický i praktický vývoj od prvního publikování a aktualizovat knihu rovněž v návaznosti na reakce čtenářů a komentujících autorů.

Jiří Krejčík (ed.) / **Subalterní indické politické myšlení**

Kniha reprezentativním výběrem textů předkládá průřez indickými hnutími nedotýkatelných i nízkých kast za posledních sto let. Proveďte čtenáře dějinami jak hnutí dalitského, tak hnutím nízkých kast, a zároveň nastíní základní rozdíly a třecí plochy mezi těmito dvěma subalterními sociálními skupinami, vztah nízkých kast ke kastám vyšším, ale i složitý vztah hindského severu a tamilského jihu. Kniha může zaujmout zájemce o politologii, politickou filosofii a indologii.

Již vyšlo: Michael Sandel a kol. / **Jak trhy vytlačují morálku**

Vlastimil Hála, Rudolf Kolářský / **Filosofie a ohrožená Země**

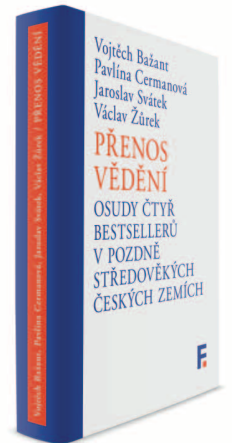

Tomáš Hejduk
Nepolitická politika v díle Ladislava Hejdánka

Filosof Ladislav Hejdánek odmítá politiku bez morálky, ovšem zároveň zdůrazňuje nezbytnost politiky jako takové a pochybuje o všenápravné roli morálky a mravnosti. Předložená studie zkoumá, jak spolu toto Hejdánkovo odmítání, důraz i pochybnost vzájemně souvisejí, a zda se nakonec dokonce nevyplývají. Přitom rekonstruuje smysluplnou koncepci nepolitické politiky v životě a díle písecko-pražského filozofa, tj. systematizuje jeho nesystematické příspěvky k tématu veřejné angažovanosti filozofů, vzdělanců, ale i „obyčejných“ lidí.

Vojtěch Bažant, Pavlína Cermanová, Jaroslav Svátek, Václav Žůrek / **Přenos vědění. Osudy čtyř bestsellerů v pozdně středověkých českých zemích**

Studium dochovaných rukopisů je klíčovým prostředkem, jak lze postihnout otázky spojené se studiem středověké písemné kultury a vzdělanosti. K odpovědi na problematiku spojenou s předáváním vědění v předmoderní společnosti zvolili autoři knihy čtyři mimořádně rozšířená díla, jež sledovali ze všech perspektiv, které materiál umožnil. Tyto středověké bestsellery jsou analyzovány v procesu od jejich vzniku přes šíření až po rozličné formy užívání a recepce. Uvedený přístup umožnil postihnout jejich sociální rozměr a vstup do soudobých vzdělanostních diskurzů.

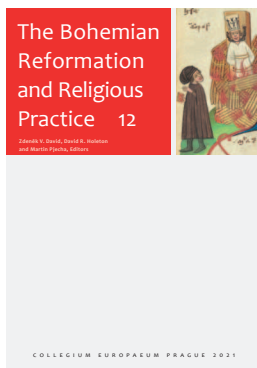

Již vyšlo: Jakub Trnka / **Filosof Erazim Kohák**

Dušan Coufal / **Turnaj víry. Polemika o kalich na basilejském koncilu 1431–1433**

Jan Bíba (ed.) / **Democracy and Opinion.**
On Nadia Urbinati's Theory of Democracy

Současná krize demokracie, kterou zakoušejí mnohá demokratická společenství, nutí nejenom politické teoretiky opětovně promýšlet klíčové pojmy demokratické tradice. Tato situace pak vede k nárůstu nových teoretických přístupů. Předkládaný svazek je věnovaný kritické diskusi díla Nadii Urbinati, která patří k předním současným teoretikům demokracie a jejíž dílo je známé i českému čtenáři. Jednotlivé, anglicky publikované příspěvky tak diskutují její pojetí demokratického proceduralismu, reprezentativní demokracie, role soudnosti či populismu.

Zdeněk V. David, David R. Holeton,
Martin Pjecha (eds.)

The Bohemian Reformation and Religious Practice 12

Publikace je dalším svazkem anglicky psané řady „BRRP“, založené již v roce 1994, která mapuje intelektuální dějiny české reformace 14.–17. století v širokém transdisciplinárním kontextu, a to se zvláštěním zřetelem k filosofii, teologii, dějinám umění, liturgii a muzikologii. Garantem edičního projektu je spolu s Filosofickým ústavem AV ČR též Collegium Europaeum FF UK.

Ulrika Björk, Niklas Forsberg (eds.) / **The Dissident.**
Six Readings of *The Power of the Powerless* by Václav Havel

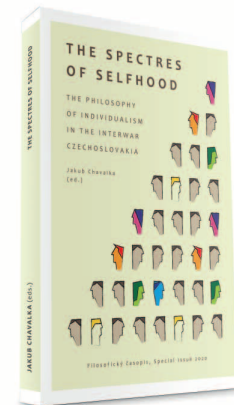
V roce 1978 napsal Václav Havel esej pojednávající o moci bezmocných. Jeho analýza moci, ideologie, svobody, odpovědnosti, technologické civilizace a pojmu „disident“ zůstává dodnes inspirativní, a to jak pro pochopení povahy východního bloku ovládaného Sovětským svazem, tak pro porozumění politickému útlaku vůbec. V anglicky psaném mimořádném čísle promyšlíme klíčová témata *Moci bezmocných* v kontextu současné kultury a aktuálních etických a politických debat.

Jakub Jínek (ed.) / **The Rule of People and the Rule of Law**

Společným jmenovatelem anglicky publikovaných příspěvků je snaha uchopit vztah mezi vládou lidu a vládou zákona, který tvoří ústřední problém politické filosofie od jejího vzniku v klasické době. Články se věnují původnímu řeckému pochopení zákona a jeho vztahu k demokracii, sofistické problematizaci tohoto vztahu pod heslem opozice *physis – nomos*, a zejména pak jeho novému pojetí v díle Platóna a Aristotela. Autory chronologicky uspořádaných příspěvků jsou přední světoví odborníci na problematiku antického politického myšlení sdružení ve výzkumné síti *Collegium Politicum*.

Jakub Chavalka (ed.) / **The Spectres of Selfhood.**
The Philosophy of Individualism in the Interwar Czechoslovakia

Individualismus jako pojem neměl v meziválečném Československu dobré jméno. Přesto již u Masaryka a později třeba Peroutky zaznívá silný apel na úhelný kámen demokracie – osobnost. Záměrem anglicky psané publikace je ukázat, jak dnes méně známí, avšak ve své době vlivní myslitelé pojednávali problém utváření zdatné individuality a s jakými nesnázemi se u této otázky potýkali. Žádný z nich (snad kromě Ladislava Klímy) přitom nevyhlašoval individualismus za své filosofické východisko. Blíže pohled na jejich filosofii však poukazuje na souvztažnost „boje o individualitu“ s bojem nově vzniklé republiky za sebeurčení.

Michal Chabada (ed.) / **Varieties of Naturalism in Contemporary Philosophy**

Anglicky publikovaný svazek navazuje na filosofický výzkum naturalismu, který se v posledních dekadách stal dominantním přístupem k filosofii, stejně jako dominantním přístupem v rámci většiny filosofických disciplín, s mnohými závažnými důsledky. Příspěvky se zaměřují na všeobecné vymezení jádra naturalismu, systematické rozlišení jeho hlavních typů, identifikování a zhodnocení hranic naturalizace široké škály filosofických témat.

EUROPAEANA PRAGENSIA

Karel Müller (ed.) / **Aktivní hranice v Evropě.**
Identita a kolektivní paměť v přeshraničním prostoru

Knih, která představuje teoretický koncept aktivní hranice zasazený do obecnějšího rámce evropeizačních procesů, shrnuje závěry z výzkumu dvou trojzemních euroregionů (Nisa a Šumava) z let 2017–2019. Jeho součástí bylo reprezentativní dotazníkové (online) šetření mezi starosty a starostkami příhraničních obcí a padesát polostrukturovaných rozhovorů s aktéry přeshraniční spolupráce. Koncept aktivní hranice je zde pojímán jako kulturní veřejný statek, který vytváří příznivé předpoklady k veřejnému učení, sociální integraci a překonávání předsudků i historických křivd.

Irena Fuková, Petr Hlaváček, Kateřina Voleková
Praga mystica.

České traktáty utrakvistického kněze Jana Bechyňky

Komentovaná edice staročeských pastoračně-teologických traktátů Jana Bechyňky († 1507), utrakvistického kněze doby jagellonské a výrazné osobnosti české reformace, který působil jako kazatel u kostela sv. Apolináře na Novém Městě pražském. Jádrem edice je slavný Bechyňkův text *Praga mystica*, jež autorský tým použil jako symbolické pojmenování celé publikace.

Lukáš Lička / **Středověké teorie vnímání a aktivita smyslů ve františkánském kontextu**

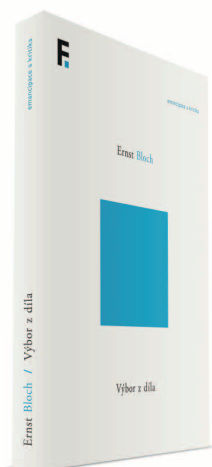
Monografie se zaměřuje na problém, který obvykle není spojován se středověkou filosofií: otázkou aktivity subjektu v jeho kognitivním vztahu ke světu, a to především v rovině smyslového vnímání. Toto zkoumání se opírá o texty tří františkánských myslitelů 13. a 14. století: Rogera Bacona, Petra Olivioho a Petra Auriola. Zvláštní důraz je kladen na františkánský kontext jejich teorií, jakož i na různé způsoby, jimiž se vyrovnávali s dědictvím řecké a arabské tradice optiky reflektované v latinské Evropě od 13. století.

EMANCIPACE A KRITIKA

Jacques Rancière / **Neznalý učitel**

V knize nabízí Jacques Rancière – prostřednictvím biografie nevedného lovaňského lektora francouzské literatury Josepha Jacotota – originální filosofickou reflexi, která se ani tak netýká filosofie výchovy, jako filosofie a politiky. To hlavní, co nás Rancièreův Jacotot učí, je, že se vzděláním je tomu jako se svobodou: nedává se, ale bere. *Neznalý učitel* představuje důležité dílo pro dějiny intelektuální emancipace. Kniha je doplněna o úvodní studii, jež představí základní myšlenky díla v kontextu tehdejší i současné politické a sociální filosofie.

Překlad Ondřej Krochmalný.

Ernst Bloch / **Výbor z díla**

Ernst Bloch je klasickým filosofem 20. století, kterého proslavila především práce *Princip naděje*. Jeho myšlení mělo zásadní vliv na tradici neortodoxního marxismu, ale také např. na československý marxisticko-křesťanský dialog. V češtině nejsou dostupné žádné překlady Blochových textů a výbor chce tuto mezeru zaplnit. Má přitom za cíl zprostředkování autorových myšlenek ze zásadních oblastí jeho zájmu, jakými jsou ontologie, náboženství, politická teorie a estetika. Výbor je doplněn úvodní studií, která uvede do základů Blochova myšlení a zasadí vybrané texty do kontextu jeho díla.

Překlad Martin Pokorný.

Lubica Kobová a kol. (eds.)

Kontradikce.

Časopis pro kritické myšlení 2020/1

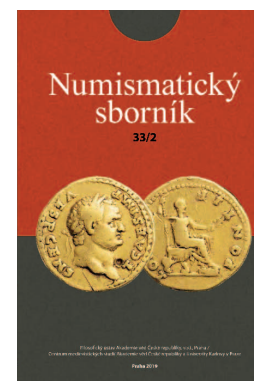
Contradictions.

A Journal for Critical Thought 2020/2

Dvojazyčná ročenka je médiem věnovaným odbornému bádání a diskusím o dějinách a současnosti kritického sociálního myšlení ve střední a východní Evropě, jakož i o „postkomunistické“ situaci v dalších částech světa. Vycházející čtvrtý ročník představuje téma „levicového feminismu“, mimo jiné s původními českojazyčnými články o ekofeminismu a etnonacionalismu, S. Federici, o „lidovém feminismu“ a o marxistickém humanismu; s anglojazyčnými články o feministické veřejné sféře, ženách kolem časopisu *Praxis*, genderové nerovnosti a československém marxistickém humanismu, genderu v české literatuře minulého režimu a o Mezinárodní stávce žen.

NUMISMATICKÉ SBORNÍKY

Jiří Militký (ed.)

Numismatický sborník 33/2, 34/1, 34/2, 35/1

Numismatický sborník prezentuje výsledky numismatického bádání v českých zemích i v širší střední Evropě. Jeho hlavním úkolem je průběžně zveřejňování nových hromadných i jednotlivých mincovních nálezů a revize nálezů starších, prostor však dostávají rovněž příspěvky zaměřené na souvislosti, v nichž mince vystupují jako důležitý historický pramen.

Jiří Lukas, Jan Videman / **Počátky českého raně středověkého mincovnictví**

Diskuse o počátcích českého mincovnictví a chronologii nejstarších českých ražeb probíhá posledních dvě stě padesát let a vyvíjí se na základě postupně nabývaných zkušeností, založených na rozšiřujícím se pramenně základně. Na raný vývoj, tj. zahájení a počátky mincovnictví v jednotlivých středoevropských státech, tedy i v Čechách, je třeba vždy pohlížet jako na návazný, vzájemně se ovlivňující proces, určený ekonomickými, mocensko-politickými, ale i kulturními souvislostmi.

ACTA COMENIANA

Vladimír Urbánek, Lucie Storchová (eds.)

Acta Comeniana 34

Swazek přináší pět studií zaměřených na dějiny filosofie a intelektuální komunikace. Mimo jiné se jedná o studii Simona Burtona *Encyclopaedic Mirrors of the Soul: Comenius, Pinder and the Transformation of Cusan Optics* či příspěvek z pera Marcey Slavíkové *Vir non vulgari eloquentia: Joachim Hübner's Elegance of Expression*. Recenzní studie Věry Schifferové kriticky rozebírá monografii Jana Čížka *Komenský a Bacon*, zatímco Martin Škára detailně diskutuje edici a překlad Leibnizova dialogu *Pacidius Philalethi* publikované Janem Makovským. Recenzní rubrika zahrnuje pět dalších rozprav.

PARVA PHILOSOPHICA

Šem Tov ben Josef ibn Falaquera / **Dialog o shodě mezi Tórou a světskou vědou. Dopis ve věci Průvodce tápajících**

Recepti antické a arabské filosofické tradice provázely ve středověkých židovských komunitách debaty o vztahu rozumu a zjevení, o interpretaci autoritativních textů a o začlenění filosofických spisů do tradičního vzdělávání. Šem Tov ben Josef ibn Falaquera (kolem 1225–1290), překladatel a popularizátor aristotelské filosofie, se do těchto debat zapojil především dvěma svými díly: *Dialogem o shodě mezi Tórou a světskou vědou* a dopisem na obranu Maimonidova *Průvodce tápajících*. Oba texty jsou zde představeny v českém překladu a zasazeny do kontextu Falaquerova díla a židovského myšlení ve středověku.

Překlad Milan Žonca.

Guillaume de l'Hospital

Analýza nekonečně malých za účelem pochopení křivých čar

Analýza nekonečně malých za účelem pochopení křivých čar z roku 1696 je prvním systematickým pojednáním diferenciálního počtu a představuje milník v dějinách matematiky. Ve francouzském jazyce ji sepsal Guillaume-François-Antoine, markýz de l'Hospital; právem však náleží jeho soukromému učiteli Johannu Bernoullimu. Český překlad je doplněn úvodní studií Jana Makovského, která přibližuje spletité události předcházející vzniku práce, jakož i první úspěchy a protivenství Leibnizova nového počtu nekonečna. V komentáři k textu jsou objasněna některá obtížná místa a dobové souvislosti l'Hospitalova díla, nakolik mohou přispět k porozumění přirozenosti křivých čar.

Překlad Jan Makovský.

Michael Hauser / **Doba přechodu. Tranzitivní ontologie a dílo Alaina Badioua**

Autor představuje období po roce 1989 jako interregnum, jehož obecné rysy formuloval Gramsci a posléze Badiou, a vytváří jeho komplexní teorii. V knize rozlišuje počáteční období interregna, které skončilo finanční krizí 2008, a jeho současnou podobu. Čtenář se setká s teoretickými modely, které zachycují ekonomické a kulturní dominanty obou období (neoliberalismus, postmodernismus a jejich mutace). Na základě těchto sociokulturních analýz autor interpretuje dílo Alaina Badioua. Jeho tranzitivní ontologie je součástí interregna, zároveň však ukazuje za jeho horizont.

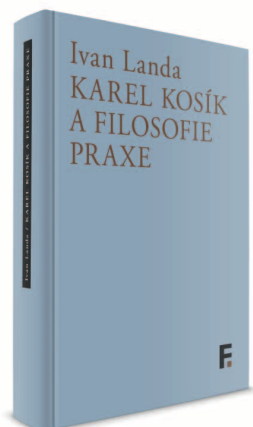
David Černý / **Dobrý život a eutanazie**

Monografie se pokouší o ucelené pojetí etiky eutanazie založené na pojmu dobrého života. Podrobně představuje hlavní teorie dobrého života a ukazuje, jakým způsobem se promítají do etické reflexe ukončení pacientova života lékařem. Neklade si tak ambiciózní úkol, jakým je prokázání nepřipustnosti eutanazie, spíše se zaměřuje na prokázání slučitelnosti současné lékařské praxe s etikou odmítající toto radikální opatření na konci života.

Vladimír Havlík / **Evoluce a emergence.****Hranice klasického redukcionismu**

Práce se soustřeďuje na současné diskuse ve speciálních vědách a filosofii vědy, aby prokázala existenci dvou základních mechanismů vznikání nového: evoluce a emergence. Cílem je prokázat, že jak evoluce, tak emergence mají metodologický status obecných a univerzálních principů, bez jejichž uvážení je explanace mnoha jevů ve světě nemožná. To vede k následnému metodologickému posouzení důsledků těchto principů pro klasický redukcionismus jako stávající a dominantní výzkumný program. Ukazuje se tak, že bude třeba korigovat předpoklady klasického redukcionismu a nahradit jej novou metodologickou a metafyzickou koncepcí, jejíž nástin je v práci obhajován.

Ivan Landa / **Karel Kosík a filosofie praxe**

Kniha rekonstruuje filosofii praxe, kterou Karel Kosík zformuloval jako alternativu vůči Heideggerově fundamentální ontologii. Zároveň však také sleduje Kosíkovo postupné přibližování se k Heideggerově filosofii techniky, k němuž dochází v průběhu šedesátých let minulého století bezprostředně po vydání *Dialektiky konkrétního* (1963). V analýze ontologických a antropologických témat, jako je čas, práce, lidská přirozenost, odcizení, kultura, politika a technika, autor ukazuje, že se Kosík odklání od svého emfatického pojetí praxe jako konstituce či revoluční přeměny společenské reality a přichází s novou koncepcí lidského jednání.

Tomáš Koblížek, Petr Koťátko (eds.) / **Lessons from Kafka.**

Philosophical Readings of Franz Kafka's Works

Anglicky psaná kniha se zaměřuje na způsoby, jimiž jsou Kafkovi čtenáři uváděni do jeho světa: zejména na obsedantně pedantické analýzy, které Kafkovy postavy obvykle poskytují. Na jedné straně vytvářejí iluzi spolehlivé orientace v rigidně organizovaném systému. Na druhé straně ukazují, že takový systém odolává porozumění a neponechává žádný prostor pro činitele, který sleduje své vlastní cíle. Nejnepokojivější související otázka zní: Proč svět prezentovaný tímto paradoxním způsobem vzbuzuje pocit podivnosti a důvěrnosti? Kniha nabízí soubor filosofických textů, které se uvedeným tématům věnují ze tří různých hledisek: meze vědění, prostor pro morální soud, možnosti vpravění.

Joseph Grim Feinberg, Michael Hauser, Jakub Ort

Politika jednoty ve světě proměn

V současném světě se mění politický i kulturní konsenzus, že liberální demokracie je konec dějin, společenská individualizace je nezrušitelná a kolektivní identity jsou věcí minulosti. Liberální společnost oslavující postmoderní mnohost a jinakost se dnes proměňuje ve společnost roztržštěnou do uzavřených komunit bez vztahu k jednotícímu ideálu občanství a lidských práv. Na pozadí těchto proměn autoři zkoumají nové formy politického a myšlenkového sjednocení, které se objevují v současných teoriích lidu, v myšlení teologického hnutí „radikální ortodoxie“ a v populistických hnutích, jež proměňují liberální demokracii.

DOTISKY A NOVÁ VYDÁNÍ

Erazim Kohák / **Domov a dálava.**

Kulturní totožnost a obecné lidství v českém myšlení

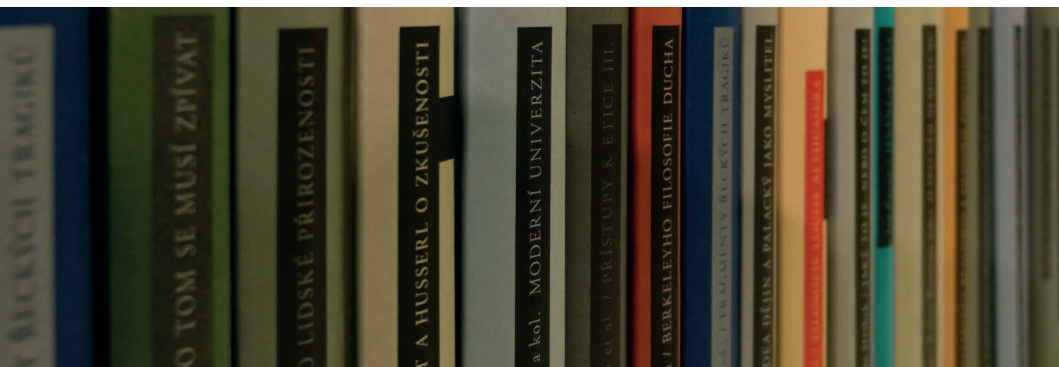
V čtivém převyprávění propojených příběhů české totožnosti a české filosofie v posledních dvou staletích hledá autor odpověď na stále aktuální otázky: Co to znamená být Čech? Má to vůbec ještě nějaký smysl?

Dotisk třetího, nezměněného vydání.

John Langshaw Austin / **Jak udělat něco slovy**

John Langshaw Austin (1911–1960) působil jako profesor v Oxfordu, často přednášel také na amerických univerzitách. Vychází z tradice Wittgensteinova zkoumání jazykového fungování a praktické funkce řeči. Na rozdíl od Wittgensteina očekává od studia jazyka pozitivní výsledky pro naše poznání v podobě otisku zkušeností staletí lidského vývoje ve výrazech běžného jazyka. Díky zostřenému pochopení slov můžeme lépe vnímat vlastní jevy a lépe si uvědomovat složitost života, pravdy a věcí. Slovy je možné nejen něco sdělovat, ale i udělat. Austin zkoumá podmínky, za jakých k tomu můžeme dojít.

Druhé, nezměněné vydání.

Nakladatelství Filosofia

Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i.

Jilská I, 110 00 Praha I

filosofia@flu.cas.cz

filosofia.flu.cas.cz

facebook.com/nakladatelstvifilosofia

Termíny vydání jednotlivých titulů a mnohé další, včetně e-knih zdarma, najdete na webové adrese filosofia.flu.cas.cz.

Přejeme příjemnou četbu!